

Overdracht College-Raad

Datum 4 oktober 2018

onderwerp	Deelname experiment centrale stemopneming
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Veen, Dick van (2160)
medeopstellers	Reijgersberg, Gerard (4125)
afdeling	Inwonerszaken
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Deelname aan Experiment Centrale Stemopneming

Voorgesteld besluit raad

In te stemmen met deelname aan het experiment centrale stemopneming van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij de gecombineerde provinciale staten- en waterschap verkiezingen van maart en de Europees Parlementsverkiezing van mei 2019.

Beslisnota voor de raad

Datum 21 september 2018

Openbaar

Onderwerp Deelname aan Experiment Centrale Stemopneming
Versienummer 1

Portefeuillehouder H.J. Meijer
Informant Dick van Veen/Gerard Reijgersberg
Afdeling Inwonerszaken
Telefoon (038) 498 2160
Email DLJ.van.Veen@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 9.3.1 We ondersteunen de primaire processen
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van het reguliere verkiezingsbudget

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met deelname aan het experiment Centrale Stemopneming van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij de gecombineerde Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen in maart 2019 en de Europese Parlementsverkiezingen in mei 2019

Datum 21 september 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Sinds er weer met het rode potlood wordt gestemd ervaren verscheidene gemeenten tijdens verkiezingen enkele knelpunten bij de stemopneming. Ook in de gemeente Zwolle merken we dat op de stembureaus door de lange verkiezingsdag de vermoeidheid leidt tot verminderde concentratie waardoor de kans op fouten toeneemt.

In een poging om deze knelpunten weg te nemen is de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming in het leven geroepen. Deze wet biedt gemeenten de mogelijkheid te experimenteren met een andere vorm van stemopneming die de efficiëntie, transparantie en controleerbaarheid van de stemopneming moeten vergroten.

Mede namens de VNG heeft de minister van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties de gemeenten opgeroepen om mee te doen aan het experiment. Op termijn zal centrale stemopneming wettelijk verplicht worden. Het experiment kan pas worden gehouden na goedkeuring van de gemeenteraad.

Beoogd effect

Een centrale telling verloopt rustiger en overzichtelijker, biedt gelegenheid om fouten te corrigeren en verkleint het risico op een hertelling. Hetgeen de betrouwbaarheid van de uitslag en het vertrouwen van de inwoners in het verkiezingsproces ten goede komt.

Werkwijze

Bij de huidige werkwijze vindt na sluiting van de stembureaus eerst een voorlopige telling op partijniveau plaats. Als deze voorlopige uitslag op partijniveau is vastgesteld en doorgegeven wordt er in het stemlokaal overgegaan tot een telling op kandidaatniveau. Hierbij wordt het aantal op iedere afzonderlijke kandidaat uitgebrachte stemmen vastgesteld door de leden van het stembureau. Afhankelijk van het aantal uitgebrachte stemmen bij het desbetreffende stembureau kan het telproces enkele uren duren.

Bij deelname aan het experiment centrale stemopneming vindt na sluiting van de stembureaus ook eerst een voorlopige telling op partijniveau plaats. De voorlopige uitslag zal dus ook bij gebruik van centrale stemopneming al op de verkiezingsdag bekend zijn. Na het vaststellen van de voorlopige uitslag zorgt het stembureau er voor dat alle bescheiden worden ingepakt. Het tellen van de stemmen die op de afzonderlijke kandidaten zijn uitgebracht gebeurt de volgende dag door een daarvoor ingesteld gemeentelijk stembureau. De ingezette tellers vallen onder verantwoordelijkheid van het gemeentelijk stembureau. Het gemeentelijk stembureau stelt na de telling voor elk stembureau de uitslag vast. Als het gemeentelijk stembureau er zeker van is dat de stemopneming juist is uitgevoerd, maakt dit het proces-verbaal van de stemopneming voor de gemeente op.

Argumenten

1. Kans op fouten bij telling is aanzienlijk kleiner

Ten eerste vindt de gehele telling bij de werkwijze die nu wordt gehanteerd plaats door de stembureauleden die al een dag zitting hebben gehad op het stembureau. Vermoeidheid kan daarom aan het einde van de avond zorgen voor telfouten, zeker bij langere telprocedures zoals bij de gecombineerde verkiezing. Als er de volgende dag geteld wordt door frisse telteams is de kans op fouten aanzienlijk kleiner. Bovendien heeft de verkiezingsorganisatie bij

Datum 21 september 2018

centrale stemopneming beter zicht op het telproces en kan er ook worden gestuurd of ingegrepen als dit noodzakelijk is voor een correct verloop.

2. *Verbeterde controleerbaarheid en transparantie van de stemopnemng*

Een ander argument voor deelname aan het experiment met centrale stemopneming is de verbeterde controleerbaarheid en transparantie van de stemopneming. Omdat de telling van alle stembureaus op één locatie plaatsvindt is namelijk de telling van elk van deze stembureaus te volgen voor geïnteresseerde inwoners, waar een belangstellende bij de stemopneming in het stemlokaal maar één stembureau tegelijkertijd kan volgen.

3. *Ervaringen in het land zijn positief*

Bij de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 hebben diverse grotere gemeenten zoals Rotterdam, Enschede en Assen al deelgenomen aan dit experiment. De ervaringen waren heel positief.

Risico's

Er zijn geen risico's aan dit experiment verbonden

Financiën

De kosten voor deelname aan het experiment centrale stemopneming worden geraamd op €45.000. Het betreft o.a. huur van sporthal in de Hogeschool Windesheim, inrichting van de ruimte, de logistiek, de beveiliging, inzet van tellers en instructies voor alle deelnemers etc. Hier staat tegenover dat op andere kosten met betrekking tot de uitslagverwerking kan worden bespaard omdat nu centraal wordt geteld.

Daarnaast stelt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een vergoeding beschikbaar van totaal €20.000 (€10.000 voor de centrale stemopneming bij de provinciale staten- en waterschap verkiezingen in maart 2019 en €10.000 voor de centrale stemopneming bij de Europees Parlementsverkiezing in mei 2019). De uiteindelijke kosten van deelname aan het experiment centrale stemopneming moeten worden gedekt uit het reguliere budget voor verkiezingen

Communicatie

Met de afdeling communicatie zal, nadat de gemeenteraad haar goedkeuring heeft gegeven, afstemming plaatsvinden over de juiste wijze en vorm. Tevens zal op basis van de Experimentenwet deelname aan het experiment via de gebruikelijk kanalen kenbaar gemaakt moeten worden.

Vervolg

Het raadsbesluit moet worden medegedeeld aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Na de verkiezingen van 20 maart 2019 zal de gemeentelijke organisatie evalueren hoe de centrale stemopneming is verlopen en op basis van deze evaluatie bepalen of er een vervolg kan worden gegeven aan de nieuwe werkwijze. Indien gewenst bij de verkiezingen van het Europees Parlement in mei 2019.

Openbaarheid

Datum 21 september 2018

Het voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris